

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački

Uvod i homilija
u euharistijskome slavlju sa svečanim zavjetovanjem
sestre Maristele od bl. Alojzija Stepinca (Marija Mustapić)
iz zajednice bosonogih karmelićanki Karmela u Brezovici
Samostan Kraljice Karmela

Nedjelja, 10. veljače 2019. u 10.30 sati

Draga sestro priorice Ilijana Terezija,
draga zajednico sestara karmelićanki,
subraćo svećenici, đakone, bogoslovi, braćo i sestre!

Prenoseći pozdrave i molitve našega nadbiskupa, kardinala Josipa (Bozanića), nadovezujući se na uvodne riječi don Stjepana (Bolkovca), u radosti Kristova poziva i proslave uskrsnuća, sa zahvalnošću gledamo kako je Gospodin u ovome slavlju posložio govornike: i mjesto i vrijeme i povod.

Nalazimo se u Brezovici, u marijanskome i stepinčevskom karmelu, u nedjelju koja je za nas prožeta slavljem blagdana blaženoga Alojzija, od koga je neodvojiva povezanost s ovim karmelom i sestrama karmelićankama.

Nalazimo se u slavlju svečanih, doživotnih zavjeta sestre Maristele koja nosi Blaženikovo ime. Okupljeni smo u zahvalnosti za dar ove zajednice sestara i posebno za poziv sestre Maristele, u zajedništvu s prisutnim svećenicima i s onima koji su sestru Maristelu pratili i prate na njezinu putu. Posebno je lijepa prisutnost njezine majke Anđe, koju toplo pozdravljam, kao i brata Vidu, sestru Ružicu, njihove obitelji te ostalu rodbinu i prijatelje.

Braćo i sestre, ovdje je povezan jug i sjever naše domovine, dok nam je pogled usmjeren prema vječnoj domovini koja nas nadahnjuje da ovdje na zemlji živimo nesebičnost i darivanje bližnjima.

Slavimo ovo slavlje otvoreni novim poticajima Duha Svetoga, moleći za sestru Maristelu, na nakane sestara karmelićanki, za sve koji trebaju našu molitvu, molitvu Crkve, da bi slijedili Gospodina. Molimo i za našu domovinu, za duhovno preobraženje i zagovor blaženoga Alojzija na svim našim putovima.

Na početku se saberimo, ispovjedimo grijeha i slabosti pred Gospodinom koji nam je darovao pogled na pučinu života i pozvao nas da budemo poslušni njegovoj riječi i da se radujemo njegovim plodovima. Molimo ga da nam oprostimo što smo dopustili kušnjama i strahovima da unesu sumnju u njegovu ljubav.

Homilija

*Liturgijska čitanja: Iz 6, 1-2.3-8; Ps 138, 1-5.7c-8;
1Kor 15, 1-11; Lk 5, 1-11*

Braćo i sestre!

Prije negoli se izravno osvrnem na Božju riječ, ne mogu previdjeti znakovitost ovoga zajedništva u kojemu je lijep broj svećenika, počevši od patra Petra Galaunera, najstarijega među nama, s kojim je mnoge od nas povezao život i koji je duboko ugrađen u naša svećenička zvanja. Ta se isprepletenost odražava u svakome od vas, od obitelji i rodbine sestre Maristele, do djece i svih vas kojima ovaj karmel i sestre posebno leže na srcu.

1. Nije teško zamisliti metež o kojemu se govori na početku Evanđelja. Na Genezaretskome jezeru oko Isusa je mnoštvo. Očito se radilo o neobičnom naguravanju, budući da je to ostalo zabilježeno i kao razlog zbog kojega je Isus ušao u Šimunovu lađu. S druge strane, Isus ne djeluje zabrinuto. Očito je promatrao to komešanje ljudi koji su mu htjeli doći što bliže i istodobno vidio ljude koji su bili zaokupljeni drugim, redovitim poslom ribara – ispiranjem mreža.

Isus je povezao ta dva prizora, te dvije skupine ljudi tako da je sjeo u jednu barku. S jedne strane koji gorljivo žele slušati Isusa, a s druge oni koje Isus ne zanima. Možemo reći da je u tome trenutku Isusa najviše briga za one koje – čini se – jedine nije briga za njega. Zanimljivo je da u barku, vjerojatno povučenu na obalu, ulazi bez pitanja. Takav se postupak izgleda podrazumijevao; nije se shvaćao kao nepristojan, kao narušavanje tuđega vlasništva, ali vlasnika, Šimuna Petra, moli da barku malo otisne od kraja, da *udalji barku od plićaka*. I dalje se Isus izravno ne bavi ribarima, nego mnoštvom koje poučava. Nije zabilježeno o čemu je Isus govorio.

Ta barka, koja je na stanovit način pralik Crkve, odražava liturgijske znakove: Isus sjedi poput učitelja na katedri, naviješta riječ, dijeli zajedništvo. Taj prizor nas može uljuljati u svojoj ljepoti, kao s kakve sličice: privlačnost morskoga pejzaža, Isus koji svojom pojavom unosi svjetlo u barku, ljudi zadivljeni njegovom pojavom i riječima.

Međutim, ako se vratimo u noć koja je za ribarima; kada je ta ista barka preplovila jezero i kada nisu ulovili ništa, osjećaj se mijenja. Umjesto dopadljivoga sjaja i mirisa, može se pojaviti *gorčina neuspjeha*.

Tu vrijedi zastati.

2. Ovo je Evanđelje poziva prvih učenika, među kojima je i Šimun, budući Apostolski prvak. A gdje to Isus nalazi prve učenike? Ne u hramu, ni u sinagogi, ni na ulici, među uglednima. Poziva ih uz more, i to ne među ljudima koji su ga pažljivo slušali, koji su mu htjeli biti što bliže, nego među jedinima koje – izvanjski gledano –

nije zanimalo ono što je govorio; izabire ljude koji su se maloprije suočili s velikim neuspjehom.

U prvim se pozivima mogu iščitati i određeni kriteriji, Isusovo postupanje. Ako je tomu tako, tada je lako zaključiti da je poziv uistinu Božje djelo, jer apostoli nisu izabrani u skladu s ljudskim mjerilima. Ne vide se neke veličine, sposobnosti, zasluga. Isus ne izabire nekoga zbog toga jer bi bio izvrstan, jer uspijeva u svemu što poduzme.

Na prvi pogled, na pogled koji ne vidi srce, Šimun nema ništa što bi ga izdvojilo među toliko ljudi. Upravo početna naznaka da su se ljudi gurali, da ih je bilo puno, još snažnije pojačava činjenicu da od svih njih izabire neke druge. Isus izabire nesavršene, bez punih mreža, ali izabire ljude koji imaju pouzdanja i govore: *Svu smo se noć trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju riječ bacit ću mrežu.*

Takve ljude treba Gospodin, ljude koji se trude, priznaju svoju granicu i svoju grješnost; Isus treba one koji se pouzdaju u njega.

3. To povezuje trojicu istaknutih osoba iz naviještene Božje riječi: Izaiju, apostola Pavla i Petra, ali to povezuje i blaženoga Alojzija Stepinca te na osobit način Blaženu Djevicu Mariju.

Svi su oni osjetili svoju malenost i svi će u konačnici reći, oslanjajući se na Gospodina, pouzdajući se u njega: *Neka mi bude po tvojoj riječi; evo me, pošalji mene.* Ponekad se do toga odgovora dolazi uz snažniji otpor. Sjetimo se proroka Jeremije koji moli Gospodina da pošalje nekoga drugog, jer je on premlad; Jona doslovno bježi, udaljava se; Mojsije koji traži izgovor u tome što ne može tečno govoriti...

Ali, Gospodin se služi upravo njima, baš kao što pokazuje da se obraća naizgled manje prikladnima za vršenje njegove volje i planova. To pokazuju početci Crkve sve do danas. Primjera ima puno. Dovoljno se sjetiti na primjer svete Majke Terezije, sićušne ženice, koja je za sebe rekla da nije bilo neprikladnije osobe od nje za ono što je ona činila.

Neobični su i pozivi poput onoga koji je uputio radnicima 'posljednjega časa', onima koji su željeli raditi, borili se za posao, ali im nije bio dan. Očito je da Gospodin izabire one koji se trude, koji pokazuju da im je stalo. Tako je pozvao Petra i ostale dok su bili u svome svagdanjem poslu; Mateja je našao za stolom u carinarnici. Ti ljudi, nakon poziva, Bogu na raspolaganje daju sve što jesu i što imaju: svoje vještine, zamisli, mjerodavnosti, pouzdajući se jedino u Isusovu riječ koja zove.

4. Te odlike prepoznavamo u blaženomu Alojziju. I gledajući njegov životopis, čitajući ono što je pisao i slušajući njegove riječi, od samih početaka do smrti, susrest ćemo taj trag svijesti o svojoj neprikladnosti. Ne osjeća se da provodi svoje planove, nego sluša što je Božja volja i potpuno se njoj posvećuje. Kada slijedimo svoje planove,

lako se pojave pogrješni putovi. Kada se slijedi Božji plan, u susretu s djelima pred nama je puno više od prosudbi o ljudskim djelima.

Zato se u pohvalama i u osporavanjima djela svetih, stojimo u pokušaju odmjeravanja i osporavanja Božjih putova.

Božji poziv uvijek ostaje otajstvo. I blaženi Alojzije i sestra Maristela, i svi koji su osjetili Božji dodir, a to smo svi mi na jedan ili drugi način, postavljaju pitanje: *Gospodine, zašto ja?* I naš se odgovor smješta u to isto otajstvo.

Svaki Božji poziv nosi sa sobom i odgovornost, u kojoj je potrebno naše udioništvo. Isus je želio apostole za ostvarivanje Božjega kraljevstva, za osnivanje i rast Crkve. I ako negdje na neprihvatanje, na odbijanje poziva, obraća se drugomu i drugoj, tražeći slobodan pristanak.

Ne možemo zamisliti kako bi izgledala povijest, ali se retorički smijemo pitati, da bismo osjetili težinu pojedinih odgovora: *Što bi bilo da su Isusov poziv odbili: Petar, Augustin, Katarina Sienska, Ignacije, Terezija, Ivan Pavao II., blaženi Alojzije...?* Ali oni su rekli da će na njegovu riječ baciti mrežu, i povijest je krenula drugim putem i za njih, za one s kojima su živjeli i za cijeli svijet.

5. Draga sestro Maristela, mi u Vama prepoznajemo Božji dar kojim je Gospodin zakoračio u Vašu barku. I onda, kada se pojave dvojbe i nesigurnosti, kušnje i sumnje, uvijek se vratite na isto iskustvo poziva. Tamo se nalazi čovjek, nikada dovoljno prikladan za poslanje; ali tamo se nalazi Krist, uvijek pogleda uprta u srce koje voli, koje želi živjeti za druge, truditi se oko onoga što mu je povjereno, svaki dan.

Pogledajte svoj život i naći ćete te čudesne pomake i odmake, svoje i Božje putove; traženja i otkriće koje Vam je reklo gdje Vam je biti i što treba činiti. Na tu se sigurnost i radost oslanjajte.

Kako je samo znakovito da je upravo blaženi Alojzije, dajući toliku važnost molitvi, žrtvi, služenju sestara karmelićanki, i sam do smrti živio u malenosti prostora, a zapravo u nevjerojatnoj širini prisutnosti.

Po njemu je, na stanovit način, i zatvor u Lepoglavi i sužanjstvo u Krašiću postalo karmelom. I kada su mu nudili nešto drugo, on svoju sreću s Gospodinom nije htio zamijeniti nečim što tu sreću ne odražava. To čovjek bez vjere ne razumije; to prijetvorna i nasilna vlast nije mogla razumjeti niti danas može razumjeti.

6. Blaženi je Alojzije s pravom nazvan kompasom za Crkvu, osobito za nas u hrvatskome narodu. Igla njegova kompasa ugođena je prema Kristu koji privlači, a u toj je privlačnosti i Marija.

Uz Stepinčevo ime, Vi nosite ime Zvijezde mora – Maristela. I ovaj je karmel dio Alojzijeva kompasa, a u njemu se nalazi i Maristela. I kao što sve nas ova zajednica

karmelićanki vraća na bitno, da nas ne prekriju slojevi besmislene strke i meteža, neka i vas uvijek prati Gospodinov glas koji poziva, Petrov koji se odaziva i Marijin koji čuva prostore za vršenje Božje volje.

Za kraj nam svima dajem na razmišljanje poticaj onoga nadbiskupa (pariskoga, kardinala Suharda), za koga se kaže da je nakon Drugoga svjetskog rata, u teškim okolnostima, od svećenika tražio da svaki dan jedan sat posvete molitvi. Oni pak - napomenuo je - koji se osjećaju prezauzetima, oni neka mole dva sata. Nažalost, puno puta ne uspijevamo povezati ono što daje nutarnju snagu i zahtjeve službe. I kada sam to ne uspijevam, znam da postoje sestre koje mole tamo gdje mi dovoljno ne slušamo Gospodina.

Uskladimo kompase s Marijom, Zvijezdom mora i s blaženim Alojzijem!

Amen.